

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat IŞIKHAN tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 25/08/2025

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı 2025 yılı ikinci çeyrek verileri, iş gücü piyasasında yüzeysel iyileşmelerin ardında yapısal kırılmalıkların derinleştiğini ortaya koymaktadır. İstihdam endeksi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yalnızca %1,9 oranında artarken, sektörler arası ayrışma belirginleşmiştir. Sanayi sektöründe istihdam %2,2 oranında düşmüş, bu durum üretken sektörlerin daraldığını; ekonominin daha çok inşaat ve hizmet sektörü gibi kısa vadeli ve düşük katma değerli alanlara kaydığını göstermektedir.

Brüt ücret endeksindeki %44,3'lük artış, ilk bakışta gelir artışı gibi görünse de aynı dönemde gıda enflasyonunun yıllık bazda %70'e yaklaştığı dikkate alındığında, reel ücretlerin ciddi anlamda eridiği görülmektedir. Bu durum, satın alma gücünün düşüşü, tüketim harcamalarında daralma ve sosyal gerilimin artması anlamına gelmektedir. Haftalık ortalama fiili çalışma süresinin 42,1 saate gerilemesi, iş gücünün daha kısa süre çalışmasına rağmen yaşam maliyetleriyle mücadele etmek zorunda olduğunu göstermektedir.

32951

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Genç işsizlik oranı %15,9, kadın işsizlik oranı %11,6, kadınların iş gücüne katılım oranı ise %32,1 gibi alarm verici düzeylerde seyretmektedir. Türkiye, OECD ortalamasının oldukça altında seyreden kadın istihdamı ile toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ve potansiyel üretici güç israfını derinleştirmektedir.

Öte yandan, sanayide çalışılan saatler %3,7 azalmış, bu da hem üretim kapasitesinde daralmaya hem de işsizlikte artış beklentisine işaret etmektedir. TÜİK'in yanı sıra DİSK-AR, Türk-İş ve bağımsız araştırmalar da emek piyasasında kayıtdışı istihdamın yükseldiğini, güvencesiz ve esnek çalışmanın norm haline geldiğini vurgulamaktadır.

Bu veriler, Türkiye'nin iş gücü piyasasında niteliksel bir dönüşüme, bölgesel dengesizlikleri azaltacak sosyal istihdam politikalarına ve cinsiyet eşitliğini gözetken kapsayıcı büyüme anlayışına ihtiyacı olduğunu açıkça göstermektedir. Ayrıca, ücretlerdeki yapay artışların enflasyonla mücadeleyi zorlaştırdığı, ancak alım gücü kaybını da telafi edemediği görülmektedir. Bu ikili sıkışma, maliye ve sosyal politikaların yeniden dengelenmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2025 yılı ikinci çeyrek itibarıyla Türkiye genelinde asgari ücret ve altında maaşla çalışanların toplam sayısı kaçtır? Bu grubun yaş, cinsiyet ve sektör bazında dağılımı nedir?
2. Aynı dönemde reel ücret artışı dikkate alındığında, temel tüketim gruplarındaki (gıda, konut, ulaşım) fiyat artışları karşısında brüt ücret artışının satın alma gücüne etkisi nasıl hesaplanmaktadır?
3. 2025 yılı itibarıyla çalışan yoksulluğu sınırında ya da altında yaşayan çalışanların oranı nedir? Bakanlığınız bu konuda özel bir izleme ve müdahale programı yürütmekte midir?
4. Sanayi sektöründe istihdam ve çalışılan saatlerde yaşanan düşüşün nedenleri hakkında Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir araştırma veya risk değerlendirmesi bulunmakta mıdır?

32951

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

5. Kadınların iş gücüne katılım oranının OECD ortalamasının oldukça altında kalmasının sebepleri nelerdir? Bu oranı yükseltmek için Bakanlığınız tarafından 2024 ve 2025 yıllarında başlatılan özel destek programları nelerdir?
6. Genç işsizlik oranının %15,9 düzeyinde seyretmesi ışığında, aktif iş gücü piyasası politikaları kapsamında kaç genç birey istihdama kazandırılmıştır? Bu kişilerin % kaçını kayıtlı işlerde istihdam edilmiştir?
7. Bölgesel istihdam eşitsizliklerinin azaltılması amacıyla hangi illerde teşvik programları uygulanmaktadır? Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde kayıtlı istihdamın artırılması için 2025 yılına özgü özel teşvik veya program geliştirilmiş midir?
8. Çalışma süresi azalan iş kolları için kısa çalışma ödeneği, istihdam garantili eğitim programları ya da sektör içi dönüşüm destekleri planlanmakta mıdır?
9. Emek piyasasında yaygınlaşan kayıtdışı istihdama karşı Bakanlığınızın yürüttüğü denetim faaliyetlerinin sayısı ve sonuçları nelerdir?
10. TÜİK istatistiklerinde yer almayan ancak ILO ve OECD gibi uluslararası kuruluşların kullandığı istihdam kalitesi, güvencesizlik, sosyal koruma gibi göstergelerin düzenli olarak ölçülmesi için Bakanlığınızın planladığı bir veri reformu süreci var mıdır?